

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Clarissimi Viri Henr. Zoesii Amersfortii, In Academia
Lovaniensi I. V. D. Et Antecessoris Commentarius In Jus
Canonicum Universum, Sive Ad Decretales Epistolas
Gregorii IX. P. M.**

Zoesius, Hendrik

Coloniae Agrippinae, 1691

Titulus VI. De Clerico ægrotante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62329](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62329)

possit Princeps jus quæsitum tollere ; nam eâ ad tyrannidem tendit , non dignam bono Principe, secundum dicta ad tit. D. De LL. nu. 35. Covarr. 3. Var. Resol. c. 6. nu. 8. Sarnicor. 1. Solez. Interpp. c. 8. nu. 20. Et 25. Dill. Garf. De benef. p. 5. c. 1. nu. 2. cum aliis, quos citat.

TITULUS VI.

De Clerico ægrotante.

SUMMARIUM.

- 1. Absens ex causa morbi vel senii habetur pro presente.
- 2. An Ep. qui morbo causam dedit nimia crapula?
- 3. Inutili ob morbum aut senium dandus coadjutor.
- 4. Adjutoris officium.

Dictum supra Tit. 4. fructus dari propter officium, ideoque minimè deberi non rehdenti. Quod patitur exceptionem in iis, qui morbo, senio, aliterve adfecti comparere nequeunt, quibus non tantum grossi, ut vocantur, fructus debeantur, verum & quotidianæ distributiones, c. un. De Cleric. non resid. in 6. Navar. Conf. 10. nu. 1. De Clericis non resid. cum ipsorum miseria potius sit miserendum, quam adfectis adfectio addenda, c. pen. h. r. Et facit, quod habeantur pro presentibus, ratione causæ impediens, cui resisti non potest, arg. c. Cum non stat 66. De R. I. in 6. Hoc tamen ita, quando morbus vel impedimentum causat absentiam in eo, qui solitus erat interesse divinis officiis, secundum DD. inc. Ad audientiam sup. tit. 4. Felin. in c. Apostolica nu. 12. sup. de except. cum alias nulla daretur adfectio adfectio, denegando distributiones, quas, cessante impedimento, non fuisset lucratus, utpote in divinis non solitus comparere. Possent tamen consuetudo videri bona, etiam talibus ægrotis distributiones largiendi, ut adfectio subveniatur, & adfectio sublevetur.

2. Quid si morbo quis causam dederit nimia crapula? R. Non videri idem concedendum, quod absentia causa non sit justa, & culpa sua non debeat auctori prodesse, contra re-

gulam juris. Facit l. 5. D. Ex quibus caus. majores, &c. ubi caret privilegio restitutionis, qui causam absentia procuravit. Possent tamen alicui contraria opinio probari ex eo, quod licet sua culpa in morbum incidit, non tamen eo sine & animo sit causam impedimentum, quod per accidens est sublecutum; neque enim semper imputantur ea, quæ ex præcedenti culpa procedunt. Covarr. 3. Var. Resol. c. 13. nu. 8. versic. Septimo. Qui etiam tenet, pauperi, qui per luxum bona sua prodedit, elemosinam tamen dandam esse, & posse bona Ecclesiæ alienari, ut ei subveniatur, 2. Var. c. 16. nu. 9. De excommunicato, in carcerato, dimisso in exilium, dictum sup. eod. lib. tit. 4.

Q. An, quem morbus, aut senium fecit Ecclesiæ inutilem, cogenus sit se abdicare suo munere? R. Minime, sed ei adjuvandum esse, coadjutorem, alendum ex fructibus beneficii. Quod & obtinet in majoribus dignitatibus, c. fin. h. r. non distinguendo, quis morbus sit, ne etiam lepra infectus non sit removendus, sed ei coadjutor dandus, quo modo accipiendum, c. 4. h. r. Pro qua parte facit, quod matrimonium carnale non solvatur per lepram, à quo quoad spirituale procedit argumentum. Episcopus adjutorem dat Pontifex; alii inferioribus Episcopus, aut is, cujus est confirmare, destituere, acceptare renuntiationem. Concessum tamen, ad evitandum detrimentum Ecclesiæ, ut Episcopus adjutorem sibi adsumat, unum aut duos, de Capituli consensu, aut, si demens sit, Capitulum ei provideat, c. un. eod. in 6. Si Capitulum consentire nolit Episcopo, aut Episcopus nolit admittere adjutorem, Rom. Pontifici ea res significanda, cum conditione & circumstantiis Ecclesiæ & Episcopi, d. c. un. vers. si vero.

Adjutoris officium est, expedire ea quæ sunt Episcopi quoad jurisdictionem & Ordines, si fuerit Episcopus. Beneficium collatio reservata Episcopo, etiam sine consensu adjutoris, nisi fuerit mentis inops, ut dictum Tit. superiori. Alienatio rerum adjutori omnino prohibita, d. c. un. in fine. Extinguitur officium adjutoris morte ejus, cui datus. Mortuo non succedit, cum tantum sit datus ad juvenandum, nisi specialiter aliud fuerit indultum

causâ cognitâ à Rom. Pont. quo modo loquitur canon. *Petiti* vii. q. 1. & Trid. Sess. 25. c. 7. *De reform.*

TITULUS VII.

De Institutionibus.
SUMMARIUM.

1. *Institutio quid?*
2. *Ius instituendi ad quem spectat.*
3. *Examen instituendorum ad Episc. spectat.*
4. *Inductio in possessionem qualiter fiat, & à quo?*

I Post acceptationem beneficii sequitur Institutio: quæ interdum pro confirmatione electionis ponitur, interdum pro imaginaria beneficii traditione, interdum & collationem includit; propriè tamen ab ea differt, cum collatio sit libera, hæc autem necessario faciendâ ad alterius præsentationem: estque non libera beneficii translatio, facta legitima auctoritate. Præterea institutio est ipsius personæ, quæ instituitur; collatio vero beneficii quod confertur.

2. Spectat communi jure ad Episcopum, aut hujus consensu ad ejus vicarium, c. 3. h. t. Azor. p. 2. lib. 6. c. 22. Sede vacante spectat institutio præsentatorum à patronis ad Capitulum, non etiam eorum, quæ ad liberam Episcopi collationem pertinent, c. 1. eod. in 6. qua de re infra Tit. 9. De consuetudine vel privilegio etiam ad inferiores spectat, c. pen. h. t.

3. Est autem Episcopi instituendos ab inferioribus nominatos ad curam prius examinare, ne indigni intrudantur: exceptis iis, qui ab Universitatibus seu collegiis Studiorum generalium præsentantur, aut nominantur, Trid. Sess. 7. c. 13. *De reform.* & Sess. 24. c. 18. *De reformat.* quod præsumantur idonei. De origine, id est patria instituendi, non est disputandum, cum in omni gente qui facit justitiam, acceptus sit eo, c. 5. h. t. quamvis data paritate, incola non potest præponere digniori externo, citra peccatum, ut probatur supra, *De elect. nu.* 44. Non recipiendi autem plures, quam Ecclesiæ aut Monasterii fecit facultas, cap. 1. & 4. hoc tit.

nec admittendi laici spiritualium incapere, c. 2. h. t.

Institutionem subsequitur missio in corporealem sive actualem possessionem, quæ iure spectat ad Archidiaconum; sup. *De officio Archid.* Varii ejus sunt ritus. In Abbatibus inductio in templum, collocatio in sede, & Canonico adsignatio loci in Choro & Capitulo in Pastore ingressu templi, aspectus super benedictâ, osculum Altraris summi, pullus circumpanæ. Videatur Rebuff. in *Concord. tit. De Induct.* Inductio in realem possessionem, cum beati magis sit, etiam in laicum cadit, & impropriè sumpto nomine designari per institutionem solet, quæ propriè sumpta, cum jure sit in laicum cadere non potest; ut juris spiritualium incapere. *Wamel. Conf.* 231. nu. 6.

TITULUS VIII.

De concessione præbendæ & Ecclesiæ non vacantis.

SUMMARIUM.

1. *Beneficia quando & quot modis vacantur.*
2. *Beneficia uti vacantia qua rectè impetrentur.*
3. *Beneficii non vacantis collatio nulla, & pena illud impetantis.*
4. *Supplicans pro beneficio vivens an incurreat penam?*
5. *Provisio talis ignorantis facta est extrajurata.*
6. *Per vacationem subsequentem collatio non valet?*
7. *An & superveniente devolutione, ante facta?*
8. *De beneficiis non vacantibus rectè procedi S. P.*
9. *Nominandi jus ad beneficia primo vacantia Universitatibus concessum.*

V T collationes præbendarum & institutiones jure factæ censentur, oportet earum sint, quæ ante vacabant. Vacant dicuntur, quæ possessore destituta, quod contingit tripliciter. Primum, de facto tantum, quando possessione facti magis quàm est destitutus, quam titulo aut jure, nisi